

Avesta kommuns remissvar till SOU2022:53: Statens ansvar för skolan

Inledande utgångspunkter avseende utredningens grunder till ett ökat statligt ansvar

Avesta kommun har inga avgörande invändningar mot utredningens grundläggande konstaterande att skolan generellt inte når upp till den likvärdighet och den kvalitet som är önskvärd och nödvändig både för individens utveckling och samhället i stort.

Avesta kommun instämmer i att kommunernas förutsättningar att bedriva skola är allt för olika för att med nuvarande system på ett effektivt sätt nå tillräcklig likvärdighet och kvalitet, och att statens roll behöver förändras.

Avesta kommuns inställning till en helt förstatligad skola

Det är uppenbart för Avesta kommun att skolan ur ett kommunpolitiskt perspektiv är värdefull på flera nivåer än individens egen utveckling och att medborgare utbildas för att bidra på ett positivt sätt till samhället på ett nationellt plan.

I många kommuner fyller skolan också ett lokalt behov för till exempel landsbygdsutveckling vilket skapar ett högst legitimt behov för kommunens medborgare att via den lokala demokratin ha inflytande över den lokala skolstrukturen. I synnerhet gäller det grundskolan.

Ett fullständigt förstatligande av skolan skulle beröva kommunen och dess medborgare möjligheten till en avgörande påverkan om var och i vilken omfattning skola erbjuds i kommunen.

Det är också rimligt att anta att det lokala samarbetet mellan skola/socialtjänst/polis försvåras om kommunen inte ansvarar för skolans verksamhet. Det är Avesta kommuns uppfattning att det är ett viktigt samarbete som är avgörande för att tidigt kunna göra verk samma insatser för framför allt barn och unga i behov av samhällets stöd.

Av dessa skäl

- *avstyrker Avesta kommun ett fullständigt förstatligande av skolan.*

Avesta kommuns inställning till ett ökat statligt ansvar genom en ökad statlig styrning

Avesta kommuns grundinställning är att skolan generellt styrs bäst lokalt under förutsättning att de grundläggande förutsättningarna för kommunerna i riket är likvärdiga. Det betyder enligt kommunens mening att...

- Kommunen bör vara huvudman för samtliga skolformer som den nu är huvudman för
- Kommunen bör vara arbetsgivare för personal i skolan
- Kommunen bör ansvar för skolans lokaler

För att komma till rätta med de brister som utredningen tar sin utgångspunkt i bör i stället staten ta ett ökat finansiellt ansvar.

Avesta kommuns inställning till ett ökat statligt finansiellt ansvar

Den kommunala skolan

Avesta kommun har under en längre tid befunnit sig i en situation där verksamheten, framför allt grundskolan, i orimligt hög grad varit beroende av statliga bidrag som ofta på kort tid ökar eller minskar i så stor omfattning att det inneburit stora svårigheter att planera en kontinuerlig verksamhet. Skolans ekonomiska ramar har också varit starkt beroende av kommunens tillfälliga ekonomiska läge. Utöver de osäkra ekonomiska förutsättningarna har en stor del av budgetförutsättningarna varit avhängiga statliga bidrag som dels inneburit en ekonomisk osäkerhet dels ett omfattande administrativt arbete.

För att ge långsiktigt trygga planeringsförutsättningar för skolan och garantera likvärdigheten mellan olika kommuner är det därför Avesta kommuns uppfattning att staten bör ta ett tydligt finansiellt ansvar för skolan. Avesta kommuns uppfattning är att det bäst görs genom att staten finansierar skolan utanför det generella bidraget till kommunerna i form av ett sektorsbidrag som bygger på relevanta statistiska underlag/nyckeltal.

Det skulle ge stabila förutsättningar och samtidigt en flexibilitet över hur pengarna bäst används inom kommunens skolverksamhet.

Av dessa skäl

- *är Avesta kommun positiv till utredningens förslag om ett sektorsbidrag för skolan.*

Många medelstora eller mindre kommuner har svårt att ta höjd för elever med stora behov av särskilt stöd i form av personal och/eller särskilt material. En medelstor eller mindre kommun drabbas hårt av att under en period ha ovanligt många elever som har ekonomiskt ansträngande behov antingen på grund av slumpmässiga variationer eller, kanske vanligare, en stor mängd elever som andra kommuner placerat i familjehem i skolkommunen. Det är lätt att se att dessa omständigheter inte är gynnsamma vare sig för kommunen eller individen.

Av dessa skäl

- *är Avesta kommun starkt positiv till utredningens förslag att medel till elever med särskilda behov hanteras av staten.*

Fristående skolor

Avesta kommun ser inte att det finns något egenvärde i att finansieringen av fristående grund- eller gymnasieskolor hanteras av kommuner och förordar därför

- *att finansieringen av fristående skolor hanteras direkt av staten*

Avesta kommuns inställning till att staten ska ansvara för vem som antas till särskola
Avesta kommun ser inte att antagning till särskola är en kommunal fråga och har därmed

- *inga invändningar mot att staten ansvarar för antagningen till särskola.*

Avesta kommuns inställning till att staten ansvarar för skolval/antagning
Avesta kommun har

- *inga invändningar mot att skolval och/eller antagningar hanteras av staten.*

Avesta kommuns inställning till att staten tar ett större ansvar för utbud på
gymnasieskolan

För Avesta kommun är det av strategisk vikt att kommunen har ett avgörande inflytande på utbudet på den lokala gymnasieskolan för att ha möjlighet att möta det lokala behovet av arbetskraft och yrkeskunskap. Det är av mindre betydelse att utbildningen sker inom kommunens gränser men av avgörande betydelse att den sker i eller i omedelbar närhet av Avesta kommun.

Avesta kommun har därmed inga invändningar mot att staten tar ett större ansvar för utbudet av gymnasieutbildningar, men har ett stort behov av inflytande på utbudet utifrån ett lokalt näringslivsbehov. Det är av strategisk betydelse att kommunen kan erbjuda relevanta yrkesutbildningar i närområdet. Det får betraktas som självklart att i det fall staten ansvarar för utbudet på gymnasieskolan, ska det också avspeglas i statens finansiering.

Avesta kommun är i övrigt enig med utredningen om de fördelar som beskrivs i utredningen med en ökad statlig styrning.

- *Avesta kommun är positiv till ett ökat statligt ansvar för utbudet på gymnasieskolan under förutsättningen att stor betydelse tillmäts det lokala behovet av utbildningar*

Antagande till särskola

Avesta kommun har ingen annan inställning än att detta är en kompetens- och likvärdighetsfråga som bäst hanteras nationellt. Av dessa skäl har

- *Avesta kommun inga invändningar emot att staten ansvarar för antagning till särskola*

Resursöverföring

För att inte orsaka stora omställningsproblem är det Avesta kommuns uppfattning att...

- *Skatteväxling bör genomföras utifrån respektive kommuns verkliga kostnader för den skolverksamhet som ska överföras till staten*

Sammanfattning

Med utgångspunkt från ovanstående lämnar Avesta kommun följande synpunkter på SOU 2022:53;

Avesta kommun

- *avstyrker ett fullständigt förstatligande av skolan.*
- *tillstyrker utredningens förslag om ett sektorsbidrag för skolan.*
- *tillstyrker utredningens förslag att medel till elever med särskilda behov hanteras av staten.*
- *tillstyrker att staten ansvarar för antagning till särskola.*
- *förordar att finansieringen av fristående skolor hanteras av staten*
- *förordar att skatteväxling bör genomföras utifrån respektive kommuns verkliga kostnader för den skolverksamhet som ska överföras till staten*
- *har inga invändningar mot att staten hanterar skolval och intag*

I övriga frågor som behandlas i utredningen väljer Avesta kommun att inte lämna några synpunkter.